

Det er tankevækkende og glædeligt, at selvstændighedskulturen bredt taget nu er kommet på dagsordenen. Inden for kort tid har vi på den mere erhvervspolitiske front modtaget to oplæg, som også sætter fokus på selvstændighedskulturen, nemlig oplægget til en ny iværksætterpolitik her fra januar 1996 og rapporten om lettelse af de administrative byrder fra efteråret 1995.

Det er hævet over enhver tvivl, at ny vækst og grøde i erhvervslivets underskov kræver en mere gunstig erhvervspolitik, lavere skatter, mindre bureaukrati og en fair kreditpolitik, mindre bøvl og en større økonomisk gulerod, der alt andet lige stimulerer flere til at tage springet fra 10-metervippen og blive selvstændige. Men jeg vil godt gentage mit postulat fra den forespørgselsdebat, vi havde her i salen den 12. januar 1995, og som i realiteten blev startskuddet til den positive proces, vi befinder os midt i:

Jeg tror, det er fejlagtigt og en stærkt forenklet opfattelse at tro, at en ensidig fokusering på skatte- og erhvervspolitik kan sikre selvstændighedskulturens fortsatte livskraft. Hvis selvstændighedskulturen skal sejre, er der behov for intet mindre end en mental revolution. Det er simpelt hen afgørende, at fremtidens børn og unge møder andre værdier i løbet af deres lange uddannelsesforløb, end tilfældet har været de sidste 30-40 år.

Heldigvis dokumenterer talrige undersøgelser en markant og opløftende stor interesse blandt de unge for at blive selvstændige, sidst påvist i DA's store undersøgelse fra december 1994. Men de samme undersøgelser, bl.a. den omtalte DA-undersøgelse, afdækker samtidig en stærk følelse blandt de unge af, at de er blevet svigtet af vort uddannelsessystem, når talen altså falder på sikring af menneskelige og faglige forudsætninger for at kunne blive selvstændig en gang i løbet af livet. Netop på den baggrund tror jeg, det store flertal af vore børn og unge med kyshånd vil tage imod mange af de 59 initiativer, som handlingsprogrammet rummer, og i den forbindelse kan jeg naturligvis ikke dy mig for at udtrykke min glæde over, at det er muligt at genfinde mange af Venstres forslag i vort debatoplæg fra december 1994 i ministerens handlingsprogram.

På baggrund af mine indledende betragtninger og behovet for nye helteværdier og behovet for at belønne initiativrigdom er jeg naturligvis såre tilfreds med de mange initiativer med hensyn til iværksætterkonkurrencer og iværksæt-

terpriser. Naturligvis støtter vi også forslaget om et decideret nyt grundfag, iværksætteri, i erhvervsuddannelserne. Netop på dette meget specifikke område er der behov for en stor indsats. I mange generationer har rekrutteringen af selvstændige fra håndværksfagene udgjort selve ryggraden af nyt blod i erhvervslivets underskov, men denne tendens er desværre vigende i disse år.

Jeg har med stor glæde fulgt fødselsprocessen til dette nye fag på de erhvervsrettede ungdomsuddannelser, bl.a. på Horsenskanten. Bygholm Landbrugsskole ved Horsens har i et meget lovende og utraditionelt samarbejde med Dansk Iværksætterforening, Horsens Handelskole, Horsens Tekniske Skole, Tietgenskolen i Odense og HTX-uddannelsen i Århus taget de store syvmilestøvler på, og jeg synes, dette initiativ lover godt.

Det pædagogiske sporskifte er også meget synligt, når man i handlingsprogrammet læser om de konkrete forslag til at styrke samarbejdet mellem de enkelte uddannelsesinstitutioner og det omgivende erhvervsliv. Det er opløftende, at uddannelsessystemet nu definitivt kan lægge den perspektivløse tid bag sig, der var præget af direkte berøringsangst over for erhvervslivet og det virkelige liv uden for skolernes termovinduer.

I den forbindelse er der også al mulig grund til at glæde sig over de positive forslag om at styrke samarbejdet mellem lærersiden og erhvervslivet. Virksomhedsspil og lærerpraktik m.v. er såre fornøftigt. Jeg tror også, det kunne være nyttigt, at vi husker dette initiativ, når vi i næste samling skal sætte fokus på den nye læreruddannelse. Det er utrolig vigtigt, at de ca. 4.000 færdiguddannede lærere, som hvert år i fremtiden vil forlade seminarierne, har den nødvendige forståelse for og personlige erfaring med dette centrale tema.

Meget tyder heldigvis på, at den store super-tanker, som vort uddannelsessystem i realiteten er, nu er ved at ændre kurs mod en mere positiv fremtid, i hvert fald når talen falder på værdier og holdninger. Men det er også på høje tid. Det er faktisk hele vores velfærd, der står på spil. Det burde få alle alarmklokkerne til at ringe i hele Danmark, at vores etableringsrate nu er nede på 5,3 pct. mod EU-snippet på 12, og det er specielt bekymrende, når man ihukommer Danmarks traditionelle styrke med en erhvervsstruktur præget af mange små virksomheder.